

Sedan, i kraft af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdags-ordningen, lagtida Riksdag här i hufvudstaden sammanträdte Måndagen den 16 Januari 1871 och efter det fullmakterna för de till denna Riksdag nyvalde ledamöter af Andra Kammaren blifvit, på sätt 32 § Riksdags-ordningen stadgar, granskade, sammanträdde Andra Kammaren

Tisdagen den 17 Januari 1871.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Riksdagsmannen för Stockholms stad, Herr L. J. Hierta, öppnade sammanträdet med följande tal:

Mine Herrar!

Då Andra Kammarens ledamöter i dag för femte gången efter den nya Riksdags-ordningens införande samlas till sina gemensamma rådplägingar och beslut om fosterlandets angelägenheter, är det en stor tillfredsställelse, att den välkomsthelsing, hvarmed vi trycka hvarandras hand, för flertalet inom denna församling jemväl innebär förnyandet af en på detta rum redan vunnen fyraårig bekantskap, hvilken sammanknutit talrika band af högaktning och vänskap. Och om vi vid en återblick på denna riksdagsmannabana måste erkänna, att den nya Representationen, hvars inträdande helsades med så varma lyckönskningar, ännu i många delar icke motsvarat landets förväntan; om våra arbeten hittills, af flera orsaker, hvaribland en väsendtlig torde vara att söka i riksdagarnes korthet, hufvudsakligen blifvit inskränkta till besörjandet af vilkoren för statsmaskinens orubbade gång, medan erkänt viktiga förbättringar i den borgerliga och ekonomiska lagstiftningen kommit att skjutas åsido eller lemnas ofulländade, så böra dock, i följd af Representationens årliga sammanträdande, svårigheterna äfven i det senare hänseendet kunna öfvervinnas genom allvarliga bemödanden. Det kan åtminstone betraktas såsom en icke ringa grund till förhoppning om ett lyckligt samarbete, att den skiljaktighet i åsikter, som alltid måste finnas inom rådplägende församlingar och som gifver sig luft i mer eller mindre lifliga, stundom måhända häftiga uttryck, enligt en fyraårig erfarenhet inom denna Kammare, icke, såsom på så många andra ställen, urartat till ohjelpig partisplittring eller fiendskap.

Att detta goda förhållande äfven hädanefter måtte fortfara är den uppriktiga önskan, hvarmed jag nu har den äran, att på grund af föreskriften i 33 § Riksdags-ordningen, öppna detta sammanträde.

§ 2.

Undertecknade anmodades af Ordföranden att tillsvidare föra protokollet, hvarefter upprop af Kammarens ledamöter skedde. Härvid antecknades såsom frånvarande Herrar *Åstrand*, *Vult von Steyern*, *Rundgren*, *Johannes Andersson* i Ryssby, *Printzensköld*, *Peter Andersson* i Säby, *Sven Nilsson* i Österslöf, *Axel Bergström*, *Lyttkens*, Friherre *Alströmer*, *Ljunggren*, *Bjerkander*, *Wennérus*, *Nordenfält*, *Bovin* och *Ahlgren*. Till protokollet anmäldes, att Herr *Printzensköld* af familjeangelägenheter och Herr *A. Bergström* af embetsåligganden voro förhindrade att vid dagens sammanträde tillstädeskomma, samt att Herr *Bovin* denna dag skulle till hufvudstaden anlända; hvarjemte med läkarebetyg styrkts, att Herrar *Vult von Steyern* och *Ahlgren* icke kunde infinna sig.

§ 3.

Ordföranden tillkännagaf, att han från Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern emottagit det vid granskning af de nyvalde ledamöternes fullmakter förda protokoll, hvilket upplästes, så lydande:

Protokoll, hållet inför Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern vid lagtima Riksdagen i Stockholm den 16 Januari 1871.

S. D. Sedan, till följd af stadgandet i 32 § Riksdags-ordningen, Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern anmodat tre bland Fullmäktige i Riksbanken och tre bland Fullmäktige i Riksgälds-kontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som, jemlikt Riksdags-ordningens nämnde paragraf, denna dag borde ega rum; så infunno sig nu, i anvisad lokal inom Kongl. Kanslihuset, af Fullmäktige i Banken: Herrar f. d. Statsrådet, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. O. I. Fähræus, Kaptenen, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärds- och Nordstjerne-Ordnar m. m. Grefve C. M. C. Lewenhaupt och Carl Ifvarsson, samt af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret: Herrar f. d. Statsrådet, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Grefve Henning Hamilton, Kammarrättsrådet, Riddaren af Konung Carl XIII:s Orden m. m. C. L. Kinmanson och Bruksegaren, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-Orden A. A. Berger.

Då granskningen af företedda fullmakter för ledamöter af Andra Kammaren härvid företogs befanns, att uti en fullmakt afvikelse skett från det i § 20 Riksdags-ordningen föreskrifna formulär, derutinnan att i fullmakten infutit ett tillkännagifvande derom, att den utsedde riksdagsmannen blifvit vald i stället för en dåmera affiden person, äfvensom uti några af de öfriga fullmakterna berörda formulär icke blifvit fullt nog-

grant följdt; men då nu anmärkta förhållanden icke syntes vara af beskaffenhet, att otydlighet derigenom föranleddes eller meningen förändrades, ansågos berörda fullmakter, i likhet med dem, mot hvilka anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Öfver hvad sålunda förelupit skulle protokoll meddelas Andra Kammaren; hvarjemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter blifvit aflemnade, skulle till Kammaren öfverlemnas samt fullmakterna till bemälda ledamöter återställas.

In fidem
C. G. Hernmarck.

Den i berörda protokoll åberopade förteckning hade denna lydelse:

Förteckning å ledamöter i Riksdagens Andra Kammare, för hvilka fullmakter blifvit den 16 Januari 1871 till Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern aflemnade.

Stockholms stad. Häradshöfdingen m. m. R. T. Carlén.

Stockholms län.

Södertelje, Norrtelje, Waxholm, Öregrund, Östhammar och Sigtuna: } Häradshöfdingen m. m. F. G. Isberg.

Södermanlands län.

Nyköping, Thorshälla, Mariestad och Trosa: } Förste Landtmätaren m. m. A. F. Helander.

Östergötlands län.

Lysings och Göstrings domsaga: } Hemmansegaren Peter Karl Andersson i Wistena.

Blekinge län.

Bräkne domsaga: Nämndemannen Nils Nilsson i Backagården.

Malmöhus län.

Bara och Torna domsaga: Hemmansegaren Ola Andersson i Nordanå.

Elfsborgs län.

Walbo och Nordals härader: } Hemmansegaren Andreas Svensson i Grösäter.

Örebro län.

Edsbergs, Lekebergs, Grimstens och Hardemo härader: } Bergsfogden J. Edström.

Gefleborgs län.

Söderhamn och Hudiksvall: } Grosshandlanden m. m. J. G. Brolin.

§ 4.

Upplästes en från Konungens Öfverste Kammarherre ankommen skrivelse med tillkännagifvande, att i dag kl. 1/4 1 två Konungens Öfverste Kammarjunkare skulle till Kammaren ankomma, för att inbjuda Kammarens ledamöter att i morgon bevista gudstjenst i Storkyrkan och der efter infinna sig å Rikssalen.

§ 5.

Ordföranden tillkännagaf, det Herr *Asker* anmodats att anförä den deputation, som hos Konungen skulle begära Talman och vice Talman, samt utsåg till medlemmar af denna deputation tolf af Kammarens ledamöter.

§ 6.

Ordföranden anmälde, att Herr *Nordenfelt*, uti ankommet telegram, begärt åtta dagars ledighet från riksdagsgörömlen; hvilken begäran Kammaren biföll.

§ 7.

Den i 5 § nämnda deputation återkom nu; och tillkännagaf dess Ordförande, att H. Maj:t Konungen till Talman i Andra Kammaren utnämnt Erkebiskopen m. m. Doktor *A. N. Sundberg* och till vice Talman f. d. Kaptenen m. m. *C. A. Mannerskantz*, samt att desse inför Konungen, i deputationens närvaro, aflagt den i § 33 Riksdags-ordningen föreskrifna ed.

Kammarens Ordförande öfverlemnade derefter till Herr Talmannen klubban med följande ord:

Högvördigste Herr Erkebiskop!

Det är med lifligaste glädje Andra Kammaren erfar, att Kongl. Maj:t utnämnt Eder till dess Talman, och att Ni, oaktadt omsorgen om viktiga embetsåligganden, icke skytt mödan att åtaga Eder denna befattning; jag anhåller att å Kammarens samtliga ledamöters vägnar få frambära deras hjertliga lyckönskan till den höga värdighet, Ni sedan det sista mötet härstädes vunnit inom den svenska Kyrkan; såväl denna Kammare, som alla de, hvilka i öfrigt varit i tillfälle att bevittna Edert sätt att föra den klubba, som jag nu har äran öfverlemna, hafva redan länge ansett Eder såsom en *primus inter pares* ibland talmän, och det är med dessa känslor Kammaren anhåller och vågar påräkna, att blifva omfattad af Eder fortfarande välvilja.

§ 8.

Herr Talmannen intog sin plats och yttrade:

Det är sannolikt för många bland eder öväntadt att nu se mig åter intaga Andra Kammarens talmansstol. Förändrad lefnadsställning har

nemligen medfört svårigheter att fortfara med ett uppdrag, som så länge det räcker tager mannens kraft odelad i anspråk. Då emellertid H. Maj:t Konungen velat ånyo hedra mig med sitt nådiga förtroende och jag dessutom af erfarenheten från föregående år hemtat tillräckliga skäl för den öfvertygelsen, att Kammaren sjelf icke önskade någon förändring, har jag ansett mig böra ännu en gång emottaga den i fråga varande befattningen. Att hon blifvit mig synnerligen dyrbar, behöfver knappt sägas. Hvarje menniska är känslig och tacksam för sina medborgares välvilja; följaktligen måste äfven jag skatta högt den, som här fallit på min lott, och försöka att genom pligtroget arbete vara henne värdig. Huruvida mitt ordförandeskap kommer att lyckas, beror nu såsom tillförene hufvudsakligen på Eder sjelfva. Det är intet artigt talesätt, utan en verklig sanning, jag med denna flera gånger upprepade försäkrän uttrycker. Låten mig alltså, mine Herrar, äfven under innevarande riksdag få påräkna samma trofasta och osvikliga bistånd, som jag hittills åtnjutit. Jag är förvissad, att våra öfverläggningar då fortfarande skola blifva föremål för landets aktning.

Sedan vi den 15 Maj åtskiljdes, hafva stora tilldragelser inträffat. Att hvad som skett är med alla sina hemska skepnader för oss ett mäktigt *gif akt*, lärer ingen vilja förneka. Jag säger afsigtligt *ingen*, ty enstaka yttranden om svenska folkets vanmakt och dermed sammanhängande råd att afstå från tanken på sjelfförsvar hafva endast varit tillfälliga utgjutelser af dåligt lynne, som knappt förtjena någon uppmärksamhet. Vore det annorlunda och vore de verkliga uttryck för ett allmännare tänkesätt, då gjorde vi bäst i att instämma i Svea-sångarens önskan till de store hädangångne Carlarne, att de måtte styra

»stjernbeströdda tistelstängen
mot hafvets afgrund med förtyfladt mod,
att med vår jord vår skam må bli förgången
och ingen veta veta hvar vårt Svea stod.»

Men så är det lyckligtvis icke. Folket tackar visserligen Gud för fredens välsignelser; men det vet ock, att om de skola i trygghet åtnjutas, så måste man vara beredd på kriget. Det tillhör oss att i gerning visa huru vi förstätt dess vilja.

Inom vår egen lilla krets hafva likaledes rätt stora förändringar under sista hälften af det förflutna året inträffat. Hvarhelst vi se oss omkring på detta rum, sakna vi mången redbar man, till hvars ord vi gerna lyssnade. Några hafva gått till den sista hvilan, andra hafva afsagt sig riksdagsmannabestyret. På samma gång vi beklaga, att ej mer få se dem ibland oss, bevara vi deras personer och verksamhet i tacksamt minne. Deras efterträdare skola nu tillsammans med oss kvarblifne fortsätta det viktiga, ansvarsfulla och sköna arbetet på fäderneslandets förkofran. Gifve Han, som leder allt i himmel och på jord, oss dertill sin nåd och kraft! Den tid, i hvilken vi äro satte till att uträtta Hans ärenden, är så kritisk, så full af stridiga anspråk, att vi aldrig kunna vara nog ödmjuka, samvetsgranna och fasta i vårt handlingssätt. "Du skall hvarken förakta eller jaga efter dagens opinioner, utan helt enkelt vara en redlig svensk.

man“, hörde jag vid ett tillfälle en gammal man säga till sin son. Då det ordet ännu ljuder i mina öron, tillåter jag mig att här återgifva det-samma, icke såsom en obehörig påminnelse till Eder, mine Herrar, utan såsom en gemensam bekännelse. Ty säkert äro vi allesamman färdige att börja vårt arbete med att uppriktigt bekänna: vi vilja helt enkelt vara redlige svenske män.

Jag innesluter mig i eder vänskap och är förvissad om edert be-nägna öfverseende med mina brister.

§ 9.

Beslöts, på framställning af Herr Talmannen, att nästa Thorsdag företaga val af sekreterare samt derefter val af de åtta ledamöter, hvilka ega att jemte Talmannen, i samråd med sekreteraren, tillsätta Kammarens kansli- och vaktbetjening.

§ 10.

Det från Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern ankomna proto-koll öfver verkställd granskning af de nyvalde ledamöternes fullmakter lades till handlingarne.

§ 11.

Två Konungens Öfverste Kammarjunkare företrädde och inbjödo Kammarens ledamöter att i morgon bevista gudstjenst i Storkyrkan och derefter infinna sig å Rikssalen, hvilken inbjudning besvarades af Herr Talmannen.

§ 12.

Beslöts, att näst efter de i § 9 nämnda val utse tre ledamöter i Talmanskonferensen, samt derefter tre ledamöter för vården om Kamma-rens ekonomiska angelägenheter.

Sammanträdet afslöts kl. 1 e. m.

Rätteligen antecknad, enligt uppdrag.

Ad. Hedin.

Axel Th. Gustafsson.